

Lissner

589462 - 589477

III Mag. St. Dr.

16 double + spec

MY STANY Y RADY. RZECZYPOSPOLITEY
POLSKIEY, WĘZŁEM KONFEDERACYI
GENERALNEY SPOIONE.

U pada na koniec Polska pod przemocą ogromnego Związku, którego wzrost, stopnie, y nieszczęśliwe skutki tym niepodobniey przyrzec było, im więcej składające go Potencye we wszystkich pismach swoich dla Rzeczypospolitey przyiaźni oświadczały. Potencye tak długo sobie wzajemnie zazdrosne niełączą się dzisiaj, tylko dla wzmocnienia się z strat naszych. W prawdzie ziednoczoney ich siły nie oprzec się niezdola; ale mogą się spodziewać, aby prozna formalność, na ktorey wspierać się usiłują usprawiedliwiła ich przedsięwzięcie? Słuszność chociaż ucisniona, nie traci Praw swoich, y poki Prawa Natury nie będą czczym głosem, poty ufać nie przestaniemy: że skargi nasze Interessowac na koniec będą za nami Europę.

Postępek tych Potencyi wydawac się powinien tym uciążliwszy w oczach każdego Polaka, iż dla dania powierzchowney gwałtowni Prawności, wyraca zywczaję, porządek, równie y Prawa nasze. Tworzą prozną postać Konfederacyi, w czasie, gdy trwa istotna, która ma w ręku wszystkie powierzone sobie od Narodu zaszczyty. Iakaz Powagę przywłaszczac sobie może taka Konfederacya ktorey wyrzec się powinna Rzeczypospolita jeżeli pozwolić nie chce na zniszczenie wszystkich praw swoich?

Narod Polski bez wątpienia mocen jest konfederowac się na zastawienie się grożącemu niebezpieczeństwu: lekarstwo to gwałtowne jest, y zdolne zarząsnac wszystkie zdrętwiałe Części Stanow Rzeczypospolitey; ażeby tym ogólnym wzruszeniem utwierdzić ją na dawnych swoich fundamentach.

Natura Konfederacyi nic innego nie jest, tylko sposob ogłoszenia żądania powszechnego, y woli całego Narodu, którego celem bydz niemoże, tylko szczęśliwość y prawdziwe Dobro Ojczyzny.

Lecz tak liczoney, y Wszehwładztwo składającej Szlachty poruszenie, ażeby było porządne, y w Generalny Związek złączone; nieuchronną nato Formę wyznacza Ustawa Rządu naszego.

Obywatele zacząć powinni przez Związki po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatkach; ten albowiem iedyny jest sposob, poznać każdego w szczególności wołą, a z tey ogólne Narodu żądanie. Te związki obowiązane są mianować Marszałkow, y Konfiliarzow, którzy z pomiędzy siebie obierają Marszałka Generalnego.

A iako Rzeczypospolita składa się z dwóch Narodow, równych sobie w Prawach, Prerogatywach, y Dzielnosci; tak tak sama zachowuje się czynność y w Koronie Polskiej y w W. X. Litewskim. W ten czas dopiero dwie Generalne Konfederacye przez osobliwy Akt Unionis, scisle łączą się, y stają się iedną Prawną Konfederacyą; czyli Ciałem, najwyższe Rzeczypospolitey Wszehwładztwo składającym, y one w sobie zawierającym.

Według tey więc Formy Rządu Prawney, y nieuchronney stała Konfederacya Nasza, mimo niebezpieczeństwo życia naszego, y wszystkie przeszkody, które kładła przeciwność. Akta szczególnych po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatkach Konfederacyi, równie y Generalnych, Koronney y Litewskiej, komuż są tajne? Na koniec czytała Europa Akt Solenny Unionis, przez który dwie Generalne Konfederacye zlane są w iedną. Owoz uroczyste Monumenta Prawności naszej! Owoz wywody Praw naszych! Narod przyodział nas własną Jemu mocą, y staliśmy się iey składem; żaden Akt szczególny, lub ogólny Imieniem Narodu wydany, nierzekł nic na uszczerbek Powagi naszej; az poki niewypadły Deklaracye Kraiowego podziału.

Gdzież są albowiem te Akta, któreby nam zarzucić można? kiedyż co w tym rzekła Rzeczypospolita? a chociażby dzis ięcząca pod mocą y gwałtem mowiła, któż niewidzi: iż zamiast okazania prawdziwych swoich Sentymentow, niepowtarzałaby, tylko to: coby iey przemoc dyktowała.

589475 III mag. 1721

akow-

kiego.

lis

post
IÆ
simô,

Mozemyz bez zdrady Ojczyzny wręce nasze złożone iey Władzę powierzyć bezprawemu w Warszawie Zgromadzeniu? Uznanyz za Naród ludzi idących nie za Interessem Ojczyzny, lecz tych Potency: które nawet dopuscic niechcą, azeby zostawione nam Prowincye, swoią zaszczycać się mogły niepodległością?

Niech tylko pozwolą, Narodowi oswiadczyć w wolności zdanie swoje; a pewni iestemy: że się niewyprze powierzonej nam Władzy, w niey ostatnią swoią gruntując nadzieję. Czyliż do fyc jest tytułem Konfederacyi Generalney upowazyć prywatny Spisek; azeby przez ten szrodek zniszczyć Prawa, zaszczyty, y Zwyczaie Rzeczypospolitey; Ta mniemana Konfederacya Generalna iestże Dziełem Narodu? iakież są, w niey ślady oswiadczoney woli Woiewodztw, Ziem, y Powiatów? iestże ona przynajmniej wolna, w posrodku broni obcey? nie zapewne; są, to raczey Generalowie y Ministrowie trzech Potency; którzy z słabosci, y boiazni Obywatelów korzystając rozkazali zamienić Seym w Konfederacyę.

Zabrane Prowincye w Prawach y Prerogatywach z pozostałemi równe, miały na tym mniemanym Seymie, czyli Konfederacyi, swoich Reprezentantów? izaliz niedopuszczając ich do uczestnictwa Rady, niezaczęto od zdeptania ich Przywilejów? a tym sposobem nieoddanoz ich pod obce Panowanie wprzod, nizeli Pretensye trzech Potency były roztrząsione?

Potrzebaż więcej do przeswiadczenia całej Europy: że wszystkie Dzieła niniejszey Konfederacyi Warszawskiej są dla nas obce, y bynajmniej nas nieobowiązujące. Y owszem według własnych tey pretendowanej Konfederacyi maxym; kroki iey są esencyalne przeciwne Naszym Prawom, zwyczajom, y Ustawie Rządu Narodowego.

Rzucić tylko oko na mniemane Uniwersały Przedseymowe; zalecają te szczególnie obranie Posłów, którzy „Znaliby Prawa Oczyste, uczynione Ojczyźnie krzywdy, równie iako okolicznosci, „y potrzebę, w której się ona znajduje y którzyby umocowani przez swoje Woiewodztwa mogli, y chcieli, „li, stosując się, do okolicznosci, utwierdzić, poprawić, odmienić, to wszystko: cokolwiek tylko słuszy może ad meliorandum & conservandum Statum.

Wszakże w tych Uniwersałach y Imie Konfederacyi niewspomnione. W wielu Woiewodztwach, Ziemach, Powiatach, obrano Posłów na Seym wolny, z władzą, bardzo ograniczoną, bez najmniejszey o Konfederacyi wzmianki. Po niektórych nawet zamiast obrania Posłów na Seym, sołenne tylko zaniefiono Manifesta przeciwko wszystkiemu, coby się stać z uszczerbkiem Praw, y Dobra Rzeczypospolitey mogło; rostopna gorliwych, y Ojczyźnie wiernych Obywatelów przeczność!

Jakże y jakim Prawem bez władzy, y bez uznanego uroczyscie Charakteru drobna Posłów, liczba zgromadza się Szesnaściego Kwietnia w Domu prywatnym, y zawiera Spisek, który smie Generalną mianować Konfederacyę?

Zadziwienie, y indygnacya Izby Poselskiej z tey fatalney nowiny, oburzyły się zaraz przeciwko tak niesłychanemu przedsięwzięciu wtak mocnych wyrazach; iz my sami nie byśmy im przydad niemogli. Niewidzieli gorliwi Mężowie wtym postępku, tylko upadek Ojczyzny, y wspaniałością, ducha poruszeni, publiczną przeciw niemu zaniefili Protefacyę. Sami tylko zdraycy Ojczyzny tą cnotliwych odwagą pokazali się pomieszanyimi. Taka albowiem sprawiedliwosci moc iest; że ten nawet, którego wybraniem na Marszałkostwo upodlono, tyle się tey chimerycznej wstydził Godności; iz y Laski w Izbie Poselskiej podnieść niesmiał, a tym samym przyznał: y swego obrania, y Konfederacyi, ktorev stał się, Głową, nieprawosc.

Dodamy do tych Obywatelskich Protefacyi, Głosy Senatorów, równie tey nowosci opponiujących się; Byłże wzgląd na ich gorliwość?

Powtarzamy więc smiele: iz trwamy zawsze upowazeni Doftoynością, y Mocą, którą, nam powierzył Naród. Powtórzmy y to: iz pojąc niemozna jakim sposobem nazywac Konfederacyę Generalną, która niewypływa z Konfederacyi szczególnych Woiewodzkich. Jak pojąc ieszcze, azeby kilku Posłów przed swoią, w Izbie Poselskiej Legitymacią, (y którzy przed prawnym roztrząsaniem, na Rugach Publicznego Charakteru nie są tylko prywatnemi) mogli sobie przywłaszczyć Prawo podniesienia Konfederacyi Generalney, y w nią, zamienić Seym, przed dniem poczęcia Jego? czyliż radzono się, o tym na Seymikach? czyliż Dzieło tak wielkiej wagi było tam roztrząsane? Dałyż nato swoje Woiewodztwa Instrukcye? mianowałyż Marszałkow, y Konfilyiarzów? z kądże poznać ządania Narodu? czemuż tak Prawne, Protefacye są, bezsilne? zgładzonez iuz Imie Polskie? Jezeli ieszcze pozwalają nam istności; jezeli mamy Ojczyznę; jezeli mamy Prawa; więc uznac niemozna za Prawną Konfederacyę uformowany przeciwko Rzeczypospolitey w Warszawie Spisek, boby to było dac Prawnosc zbrodni. Przywłaszczenie władzy mocą nadaney; gwałtem utrzymywanej czy godnez poszanowania? y czyż tez upowazac może zupełne Praw Narodowych zniszczenie?

Czy można sobie było podchlebiac: azeby pretendowaną Konfederacyę utwierdzić można było, przymuszając postrachem wszystkich ten Seym składających, do przyjęcia Projektu niektórych Osób Interessem trzech Potency zupełnie oddanych? Prózna nadzieia! Przemoc niemiała nigdy Prawney władzy. Nowa krzywdy czy mozesz usprawiedliwic przeszłe? W cóż się obróca Narody, jezeli niesłusznoscia, wspierana być może?

Przeswiadczona iest Europa o sprawiedliwosci skarg naszych; Przeswiadczony iest Swiat cały: że Potencye, przeciwko którym zaley się chcąc osłabic Prawa nasze odkryły tym iasnief nieprawnosc swoich Pretensyi.

Na odkry
gatom swoi
upodobania
Potency o
werezonych
gaci.

Te ślady
iarzmic moc

Cheffowie

obalinach,

Projekt tym

niemili Pra

wstrzymac u

swiadcstwo

znają nam b

scifą powin

Chwały zaś

skich Praw

Skarżą na

nie iak mov

przewyzszi

Pytamy si

nami, w po

bylibysmy t

miuno wślyz

wolnemu L

O iak da

do całej E

sluzyl Oycz

na przestala

kiedys pod

zachować z

Niechay

ta wierna P

chciwosc n

zał woienne

nia wolnos

my się w te

y między

a Europa d

Niechay

którzy ią b

my szacun

Dalecy r

dających K

wżyscy in

Na odkrycie szkaradności myśli Konfederacyi Warszawskiej, dosyć jest wytknąć: że taz Delegatom swoim nieograniczoną moc dała, zgodzenia się na podział Polski, y odmienienia podług upodobania swego, Formę Rządu. Zaleciła przez Artykuł 15. Instrukcyi, prosie uSafiedzkich Potencyi o przywrócenie do dawney mocy Traktatu Karlowickiego, iakoby przez Portę nadwierzzonego. Wkłada na siebie obowiązek ratyfikowania sępo, cokolwiek ustanowią Delegaci.

Te ślady wskazują Obywatelow wolnych, y Oyczyźnie swoiey wiernych, czyli nieraczy w iarzynie mocy ieczących; iezeli niezaprzędanych wstydliwie niesprawiedliwości?

Cheffowie tey pretendowanej Konfederacyi chcąc własne szczęście na Kraiowych wyślawie obalinach, czuli to: iż trudno jest zgubic Rzeczpospolitą, nas niestarłszy; y zeby tak naganny Proiekt tym prędzey ułatwic; skasowali wszystkie Akta nasze przez wyroki, ktorych wydawac niemieli Prawa. W mawiają w nas przyczynę nieśczęść; ktorym my zabiezc, a przynajmniey wstrzymac usiłowalismy. Lecz ich pogrozki nietrwożą nas, iako nieśluszne. Mamy za nami świadectwo własnego sumnienia; y szacunek cnotliwych Obywatelow. Przyszła nam bez wątpienia: zesmy się nieśtali smutną przesiadowania y zemsty ofiarą tylko przez scisłą powinnościom naszym wierność. Ktoraz Szlachetniejszy pobudka; ktorzyz godniejszy Chwały zaszczyt; iako raczyz podpasz proskrypcyi, nizeli zezwolic na zniszczenie najswiętszych Praw, Religiy, y Oyczyzny?

Skarżą naszą Generalną Konfederacyą: że jest przyczyną ruiny Rzeczypolitey przez zniszczenie iak mowią: sil Kraiowych; Któremiby Polska zdolna byc mogła oprzec się Potencyi mocą przewyższającej.

Pytamy się z kolei naszej, ale z wiekszą daleko ślusnością czemu sily te zazyte niebyły przed nami, w początkach zaraz złamania Praw Rzeczypolitey? Bylismy cierpliwi az nadto; y dzis bylibysmy bez trwogi, gdyby to uczyniono było wczasie, cosmy my tentowali bezskutecznie, mimo wszystkie usiłowania, y naywieksze ofiary nasze. Przebog! moznaz poczytac występkami wolnemu Ludowi, że wszystko czynił, cobył czynic powinien dla zachowania wolności własney?

O iak daleka jest Konfederacya Warszawska od zasłużenia na podobny zarzut! Appelluemy do całej Europy; niech ona te między nią, a naszą Konfederacyą rozśadzi sprawę, kto z nas słuzył Oyczyźnie; kto ją zgubił? Czynilismy iak cnotliwym przystało Obywatelom; lecz fortuna przesłała sprzyiac naszym zabiegom; przeciez chyba za naszym idąc przykładem Polska, zdoła kiedyś podnieść się z swoich obalin, uwolnić z iarzyna podbitą wolność, a panującey Religiy zachować zwierzchność, y winne uszanowanie.

Niechayby ci, ktorzy dzis potwarzac nas wazą się łaczyli się byli z nami w tenczas, gdy Porta wierna Przymierzom swoim na naszą obronę podniosła oręż; niechayby iednych słabość, y chciwość niekrepowala waleczności drugich; niechayby Narod cały rozwinął moc swoię, y okazał wojennego ducha, który mu tyle ziedual Zwycieztw; bylibysmy już bliżcy nadziei odzyskania wolności naszych; zblizalibysmy się do skonczenia nieśczęść naszych. Nieznaydowalibysmy się w tey smutney, y przykrej potrzebie: w posrodku nas własney dopytywac się Oyczyzny; y między nami prawdziwego szukać Narodu; niebyłaby wyniknela ta Liga, która nas uciska; a Europa dzis upadek nasz żywo czująca sławilaby naszą odwagę.

Niechay zatym zli Obywatele, silący się na zgubę Oyczyzny przesłaną nas potwarzac; nas: ktorzy ją bronimy. Czernią się oni w oczach tych nawet, ktorym służą my zas pewni iestemy szacunku y od tych samych Potencyi, które z rozroznienia Narodu profitują.

Dalecy na koniec iestesmy zalic się nawzysłtkich Obywatelow, niniejszą pretendowaną składającą Konfederacyą; wyjąwszy małą lidzbę: ktorym własne sumnienie wyrzeca występki; wzyfscy inni przyznaią nam sprawiedliwość; y my im wzajemnie, przekonani: iż tylko łamey przemocy, y gwałtowi ulegac muszą. Jęczą oni na wyroki Proskrypcyi rzucone na nas; serca ich są za nami. Ufać nawet ślusnie możemy: że wielbią słabość naszą, że w nas upatrują ostatnią nadzieję Rzeczypolitey. Błogosławią Protestacyom, które mamy Prawo czynic przeciwną do podpisania ktorych oni są przymuszeni. Nierozpaczajcie o Rzeczypolitey, mówią nam oni; ufajcie zawsze, odpowiadamy im wzajemnie. Opatrzność która nas dzis chłosta, na koniec uciskami naszymi tknięta nagrodzi nam słateczną miłość Oyczyzny, pozwalając iey byc na nowe szczęśliwszą, y więcej nizeli kiedykolwiek kwitnącą.

Rozciągac się już daley niebędziemy, nad nieważnością tych Aktow; ta nadto iawna. Roztrząśac niebędziemy Praw Polskich, y do tylu iey Prowincyi uformowanych Pretensyi. Dowody tey wielkiej sprawy przelozone już oczom Europy a Wyrok iey padł za ślusnością.

Protestacye są naszym ostatnim frodkiem, który nam zostal; frodek wprowadzie nadto słaby dla Obywatelow kochających Oyczyznę swoią. Znosilismy dosyć dlugo, y cierpliwie przesławania, któremi bylismy ucisnieni; oczernienia, y potwarze, które przeciwko nam wazono się ogłaszac; znosilibysmy y daley samym milczeniem, psonne wgardzając oskarżenia, gdyby o nasze tylko chodziło Ołoby; gdybysmy niebyli winni sprawie się z Czynow naszych Potomności; y gdybysmy się nielekali stracić u niey szacunku.

Nie jest to więc dla zbicia utczypliwości osobistych, y zarzutow próżno nam czynionych, że wzywając Najswiętszego Imienia Boskiego: Protestujemy się przeciwko wszystkim naszym, y zaysc mającym Aktom pretendowanej Konfederacyi Warszawskiej. Ale jest to dla dopelnienia Najswiętszych obowiązkow naszych; dla zostawienia Następcom naszym Rzeczypolitą w tym stanie, w ktorym ją obielismy od Przodkow naszych; lecz rozsypani, przesławani, y nie z własności niemający procz Cnoty, Honoru, y odwagi, coż więcej czynic możemy?

Miła Ojczyzno niemamy iuz dalszey ofiary, którą tobie moglibysmy poświęcić. Straciliśmy Dobra; nieoszczędzaliśmy na twą obronę dni naszych; zazdrościliśmy losu tych którzy dla twoich zaszczytów chwalebnie y mężnie krew przelali; zycie samo byłoby domiarem nieszczęść naszych, gdyby nie nadzieia; ze kiedykolwiek tobie może być pożytecznym.

To od czasu zawisłe szczęście, zdaie się być ogległe, lecz okoliczności zbliżyć go mogą y spodziewać się godzi: ze te nadspieszą. Wiemy ze w doczekiwaniu tey szczęśliwey kolei Protestacye nasze przywiodą nas do Stanu nędzy; znosić ją będziemy bez wstępu a nadzieia słuzenia Ojczyźnie, osłodzi gorzkosc Stanu naszego

Protestujemy się więc przed Potencjami Gwarantami Traktatów naszych; przed Najiasniejszą Portą Ottomaną; która wspaniale y szczęśliwie za Interessa Rzeczypospolitey prowadziła Wojnę. Przed własną Ojczyzną naszą; y całą Europą przeciwko wszystkim Recessom Współobywatelów naszych; których nam prawdziwe Sentymenty są znaiome, iako gwałtem, y mocą wymuszonym.

Protestujemy się przeciwko wszystkim Przyśięgom wierności uczynionym; lubczyń się mającym ktoreykolwiek Potencyi, procz Rzeczypospolitey; Przyśięgom niewaznym z siebie samych; ani zdolnym zrywać naturalne związki kazdego Obywalela z swoją Ojczyzną.

Protestujemy się contra Resultata ostatnich Zjazdów Senatu, którym nadano Imię Senatūs Consultorum; przeciwko pretendowanym Uniwersałom, Sejmikom, Konfederacyom, y Sejmom; iako przeciwko Dziełom z mocy obcey, a nie z dobrowolnego Narodu zezwolenia wypływającym.

Protestujemy się przeciwko wszystkim rezolucyom Kongresu aktualnego Warszawskiego, Komisji Delegacyney, y Władzy Delegatom powierzoney; przeciwko wszystkim iey Deliberacyom; przeciwko wszystkim Paktom; Konwencyom; Traktatom; Zamianom; Ratyfikacyom; y generalnie przeciwko Aktom wszystkim, pod iakimkolwiek bądź imieniem zmierzającym, lub zmierzac mającym do podziału Prowincii Polskich, albo do utwierdzenia Podziału zaszłego, lub zaysc mającego; przeciwko wznowieniu w Formie Rządu, Religii, y Wolności; wznowieniu tym niebezpiecznieyszemu; iż w okolicznościach teraz trwających być niemoze tylko skutkiem gwałtu y broni obcey.

Protestujemy się przeciwko wszystkim Aktom przeszłym, niniejszym y przyszłym iako przeciwnym Prawu Natury; Prawu Narodow; Traktatom zaszłym z Sąsiedzkimi, y innymi Europy Potencjami, przeciwnym Gwarancyom wszystkim Traktatów. Constitutioni Statūs, Prawom Kardynalnym y Niepodległości Rzeczypospolitey.

Zaklinamy kochanych Współobywatelów naszych ażeby (tyle ile od nich zalezeć może) stali się niniejszą Protestacyą rozrzucić wszędzie, y podać ją do wszystkich Aktow gdzie tylko będą mogli; ale nadewszystko zaklinamy ich: aby ją włączali w serca swoje, iako zastraw gorliwości naszej, y niezmażanej Ojczyźnie wierności, iako wzor powinności, ktore dopełnić będą obligowani w pierwszey podanej porze do dzwigniania Praw Rzeczypospolitey; przeciwko Aktom wycisnionym mocą, gwałtem, y oppresyą.

Na koniec: iako Najiasniejsza Porta Ottomanka raczyła nas uznać za swoich wiernych Sprzymierzeńców; iako nieprześlawa niezwycięzonym orężem swoim utrzymować Prawa y całosc Kraiu Polskiego; y iako z iey pomysłności oczekiwamy ratunku y uszczęśliwienia Rzeczypospolitey; tak składamy Akt niniejszych Protestacyi w iey ręce; prosząc iak najufilniej o ich przyjęcie, y konserwacją iako szczegolney Zastawy dotrzymaney Wiary Obowiązkom naszym, y naszej wdzięczności dla teyże Najiasniejszey Porty. Dan w Lindau Mieście wolnym Cesarstwa, Roku Panskiego 1773. Dnia 26. Miesiāca Listopada.

MICHAŁ HIERONIM KORWIN.
KRASINSKI, Marszałek Generalny,
Konfederacyi Koronney Generalney

(L. S.)
(C. R.)

(L. S.)
(C.M.D.L.)

MICHAŁ JAN PAC, Marszałek
Generalny, Konfederacyi
W. X. Litewskiego Generalney.

3.000

Biblioteka Jagiellońska

stdr0025742

